

EDLocal

EDLocal tillgängliggör digitalt kulturarvsmaterial från lokala och regionala aktörer genom European Digital Library (EDL)

Kortfattad sammanfattning av EDLocal

Under tre års projekttid siktar EDLocal på att förbättra det gränsöverskridande användandet av digitala källor som förvaltas av regionala och lokala institutioner i EU. Dessa institutioners digitala material ska bli tillgängligt för de europeiska medborgarna genom Europeana.Net som är en del av European Digital Library (EDL). Det digitala kulturarvsmaterialet som i projektet ska göras tillgängligt kommer från fyra typer av institutioner på regional och lokal nivå: bibliotek, museer, arkiv samt ljud- och bildarkiv.

Att få med de regionala och lokala institutionernas digitala material i projektet innebär att ett stort och mångfasetterat material som spänner över i stort sett all typ av kulturhistoria samt de kulturella och språkliga kategorier som finns inom EU läggs till i Europeana (se beskrivning nedan). Detta för med sig är ett ökat värde för samhället i stort, liksom för den enskilde medborgaren. EDLocal ska bilda ett "Best Practice" nätverk, finansierat av EU under eContentPlus-programmet.

EDLocals samarbete med EDL Stiftelsen ger både en effektivitet och en långsiktighet för de deltagande institutionerna som kan använda sig av Europeana med tillhörande digitala lösningar, verktyg och standarder även efter projektets slut. Några av målsättningarna i projektet är också att utveckla webbtjänster och användargränssnitt som kan hantera flerspråkighet både via metadata och automatiska översättningsfunktioner. ?

EDLocal projektet bygger på användningen av befintliga samarbetsnätverk av lokala och regionala institutioner som tillsammans bildar ett konsortium bestående av 27 länder. De deltagande parterna bidrar tillsammans med den, för projektet nödvändiga, breda erfarenheten av den kulturella sektorn, hanteringen av digitala samlingar, standarder samt förvaltnings- och tillgänglighetsfrågor.

EDLocals målsättning är att efter projekttidens slut ha tillgängliggjort 20 miljoner digitala objekt genom Europeana. Detta ska låta sig göras genom att skapa ett nätverk av integrerade databaser som är kompatibla med Europeana och på så vis kan man nå ett stort antal databaser genom en gemensam sökpunkt. Som en del i projektarbetet kommer EDLocal att fungera som ett testprojekt inom EDL där man utvecklar tematiska, geografiska funktioner som ska integrera alla digitala källor som tillgängliggörs via Europeana.

EDLocalprojektets mål

EDLocals mål är att:

- införa digitala standarder, specifikationer och verktyg för att kunna samsöka, samla in och använda digitalt källmaterial från alla i projektet deltagande kulturarvsinstitutioner i samtliga länder i EU.
- Fastställa på vilket vis lokala och regionala kulturarvsinstitutioner kan ansluta sina digitala samlingar till Europeana och sedan marknadsföra detta för att fler ska ställa sina digitala källor till förfogande.

- Utöka Europeana med 20 miljoner sökbara objekt från lokal och regional nivå.
- Skapa ett nätverk och infrastruktur som på sikt ska öka mängden material i Europeana genom fler deltagande institutioner, ökad kunskap och expertis för att stödja deltagande från lokala och regionala parter och institutioner.
- Genom att tillgängliggöra kulturarvsmaterial genom Europeana gynna ekonomiska marknader som exempelvis turism och medieindustrin samt företeelser som forskning och utbildning liksom enskilda personers användande t.ex. när det gäller släktforskning.

Väntade resultat efter projektets treårsperiod

- Göra planerad mängd material tillgängligt från lokala och regionala institutioner i Europeana.
- Genom utbildning och vägledning lansera och stödja ett utbrett nätverk av OAI-PMH (se nedan) servrar/databaser i varje medlemsland, inklusive Norge. Metadata kommer att samlas och lagras på lämpliga geografiska platser för att på så sätt underlätta inhämtandet av data och samkörning av nätverket på central nivå.
- Konstruktionen av en digital testmiljö av Europeana där EDLocal kan samla in data och testköra detta för att utveckla funktioner som sedan kan implementeras tillbaka in i Europeana.
- Konstruera ett digitalt verktygskit för de regionala och lokala samarbetsparterna som underlättar insamlandet av enhetliga metadata.
- Försäkra sig om att deltagande parter i projektet uppfyller de krav och följer de råd som Europeana och EDL utfärdar.
- Försäkra sig om att det digitala materialet från parterna görs tillgängligt genom långsiktigt hållbara lösningar och att tekniken fungerar tillsammans med den teknik som utvecklas i hela Europeanas ramverk.
- Att använda fördelarna som projektets stora geografiska utbredning ger. Framhäva fördelarna och den ekonomiska vinningen genom digitalisering och digitalt tillgängliggörande. Utröna var kunskapscentra ska vara belägna, samt vilka som kan hjälpa till med support till mindre institutioner som digitaliserar sitt kulturarvsmaterial.
- Komma till en slutpunkt i projektet där det är enkelt för nya institutioner och parter att kunna bidra med sitt material in i Europeana.
- Säkerställa en långsiktighet i hela nätverket av servrar och databaser och få nya lösningar på lagring och insamlande av data genom samarbete med andra parter.

Projektplan

WP 1 Projektstyrning

-

WP 2 Undersökning av metadata samt dataanalys

En mindre undersökning görs för att se omfattningen av data och metadata, hur metadata ska kunna samlas in och hur stor mängden data är i Europas museer, arkiv, bibliotek och ljud- och bildarkiv på lokal och regional nivå. Utifrån resultatet av denna undersökning arbetas det fram en lösning på hur metadata bör förändras för att fungera tillsammans med Europeana. Den här undersökningen av data görs även i varje region för att i senare arbete kunna få fram de övergripande ”teman/ämnen” som kan vara viktiga för framtida potentiella användare samt för att prioritera material som ska in i Europeana.

WP 3 Insamling

Här skapas en testmiljö som kommer att tas hand av EDL Stiftelsen. Testmiljön är en del av Europeana och in i den kommer de lokala och regionala kulturarvsinstitutionerna att koppla upp sig med sina digitala samlingar. I den här testmiljön kan nya användargränssnitt prövas ut och senare komma Europeana till nytta. Funktionen i testmiljön är att man skapar en central funktion som kopplar upp sig mot, och synkroniserar, ett nätverk av OAI-PMH servrar. Arbetet för att upprätta detta nätverk av OAI-PMH servrar börjar inom en liten grupp av samarbetspartners i de olika regionerna och utökas sedan till andra grupper. Långt ifrån alla kulturarvsinstitutionernas system är OAI-PMH kompatibla och den lättaste/bästa lösningen vore att institutionerna efterhand exporterar sina databaser till en färdig OAI-PMH server.

WP 4 Implementera Europeanas digitala standarder och verktyg

EDLocal kommer att skapa en möjlighet att anpassa de digitala verktygen efter användarnas behov. Huvudsakligen skapas verktyg som behövs för att anpassa OAI databaser som inte fungerar emot Europeana. EDLocal ska testköra de verktyg som rekommenderas av Europeana i verkligheten och utveckla och anpassa dessa efter behov. EDLocal kommer även att utforma manualer och bidra med installationssupport och övervaka resultatet av detta arbete.

Det kommer finnas verktyg för:

- Skapa nya databaser/samlingar
- Skapa metadata, loggning och automatisering av dessa processer
- Processa lokala termer i metadata genom SKOS eller någon annan godkänd "analog" mall
- Om det låter sig göras under projektiden, utveckla verktyg för att utöka metadata och möjligheten för användare av Europeana att själva bidra med uppgifter.

Medel kommer att avsättas för att översätta "Europeana Metadata Application Profiles" och andra viktiga dokument till fler språk när det är nödvändigt.

När material görs tillgängligt kommer testkörning att göras för att utröna om det uppstår några problem eller buggar i systemet. Det arbetet kommer att ske tillsammans med EDLocals tekniska partners.

Det kommer även att planeras för och erbjudas utbildning och teknisk support, under hela projektiden, för EDLocals partners och andra institutioner som bidrar med material till Europeana. Utbildningen och supporten omfattar råd i installation, användandet av verktyg för att implementera OAI-PMH, konvertera databaser, kartlägga metadata, samlingsbeskrivningar, konverteringar genom SKOS, upphovs- och andra rättsliga frågor, m.m. En rad workshops kommer att organiseras och en helpdesk kommer att sättas upp för att klara av detta samt skrivande av en rad "Best Practice"-guider.

WP 5 Lansering

En lansering om projektet och dess resultat kommer att riktas mot beslutsfattare och andra viktiga personer i samhället. Lanseringen sker genom en interaktiv hemsida och informationsavdelning samt information via en rad institutioner och personer som var en del av CALIMERA- och PULMAN-projekten.

Genom en rad nationella möten där EDLocal lanseras så ska man nå andra institutioner och tänkbara samarbetspartners.

Under WP 5 så ska det även ses över vilken struktur som behövs för fortsatt förvaltning utifrån lokal och regional medverkan i EDL. EDLocal kommer att verka för att medverkande lokala och regionala institutioner som bidragit med material in i Europeana.NET ska bli medlemmar i Europeana. Och därmed undersöka och fastställa eventuella kostnader eller abonnemangavgifter som kan uppstå efter projektet.

WP 6 Utvärdering

-

Förklaringar

OAI-PMH

För att Europeanans alla funktioner ska fungera så behövs de digitala data som kulturarvsinstitutionerna förfogar över göras möjliga att samla in via OAI-PMH. Detta arbete är huvudspåret i EDLocal-projektet.

Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH) ett protokoll för insamling och beskrivning av dokument i öppna digitala arkiv. Det har fått stor spridning inom Open Accessrörelsen och har där blivit en etablerad standard.

Ett viktigt koncept inom OAI-PMH är ”data providers”, ”service providers” och relationen mellan dem. En ”data provider” är en tjänst som gör data om sina publikationer tillgänglig enligt OAI-PMH specifikationen. En ”service provider” är en tjänst som hämtar data från olika data providers enligt OAI-PMH specifikationen, indexerar den hämtade informationen och gör den tillgänglig i en söktjänst. OAI-PMH standarden beskriver hur den insamlade roboten och det öppna arkivet skall kommunicera.

Service providers samlar bara in den beskrivande informationen från en data provider, inte fulltextdokumenten.

Beskrivningen av informationen tillåter användning av de 15 elementen som beskrivs i Dublin Core (DC). Man behöver inte använda alla DC-fälten vilket öppnar för att även informationsfattiga poster kan samlas in (t. ex enbart författare och titel) så länge som de presenteras korrekt enligt DC-standard för den insamlade roboten.

Fördelen med att använda en enkel metadatastandard som DC utan att specificera att vissa fält är obligatoriska är att många kan ansluta sig utan alltför stora besvär eller kostnader.

Nackdelen är att det inte är möjligt att bygga särskilt sofistikerade söktjänster utifrån den metadata som samlas in.

Idag är det närmast ett måste att ett öppet arkiv är OAI-PMH-kompatibelt. Så gott som alla programvaror som tagits fram stödjer standarden och det finns också fri programvara som man kan använda för att göra andra tjänster kompatibla.

Europeana

Europeana är ett gemensamt digitalt ”uppslagsverk” som bygger på tillgängliga heterogena digitala källor. Det är en accesspunkt direkt till de digitala källorna och inte bara en vägledningspunkt till digitala samlingar. Man ska via Europeana få direkt tillgång till format som text, bilder, video, ljud och 3D-objekt.

Europeana kommer att öppna sina tjänster i november 2008 och erbjuda 2 miljoner digitaliserade böcker, föremål, arkivmaterial, filmer och ljud. Till 2010 är målet 6 miljoner objekt.

Då Europeana kommer att ge tillgång till digitalt material från kulturarvsinstitutioner från EU:s samliga länder så måste svårigheterna med flerspråkliga miljöer övervinnas. Användarna kommer att vilja, och ställa krav att använda sina egna språk i Europeanas funktioner. Det kommer därför inte vara möjligt att exempelvis ställa kravet att engelska ska vara ett gemensamt språk. En flerspråklig användarmiljö, manualer och policydokument är ett minimikrav. Och till en början kommer åtminstone språken franska, engelska och tyska att finnas tillgängliga

Funktioner i Europeana som användarrättigheter kommer att utvecklas för att skydda vissa enskilda objekt eller hela samlingar som inte kan vara helt öppna på grund av upphovsrättsliga eller andra juridiska aspekter.